

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для студентів

**спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня молодший спеціаліст
освітньої програми Початкова освіта**

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	1344/19
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	» 2019 р.

Київ – 2019

Розробник: Кашуба Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук,
викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та
української філології Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з
видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 29 серпня 2019 р. № 1

Голова циклової комісії О. В. Груздьова

Робочу програму перевірено

« 30 » серпня 2019 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи З.Л.Гейхман

Заступник директор з навчальної роботи Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4,5 / 135	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	75	60
Аудиторні	46	36
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	-	+
Самостійна робота	25	20
Форма семестрового контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика навчання української мови» є обсяг знань, якими повинен оволодіти молодший спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методика навчання української мови».

Завдання методики української мови як навчального курсу – опанування майбутніми вчителями шкільних програм і підручників з рідної мови, розуміння закономірностей формування знань, умінь і навичок молодших школярів у галузі мови, оволодіння студентами методикою формування в учнів системи початкових уявлень і понять з фонетики, лексики, словотвору, морфології, синтаксису, прийомами ознайомлення школярів з найважливішими нормами української літературної мови та правопису і здійснення на цій основі мовленнєвого розвитку дітей, підвищення їхньої мовленнєвої культури.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **набути компетентностей:**

- застосовувати в навчальному процесі досягнення сучасної методики навчання української мови, узагальнений передовий практичний досвід вчителів;
- використовувати гуманітарний напрям навчального процесу, методики, гуманний підхід до дітей;
- з'ясувати особливості змісту підручників з української мови та читання;
- створювати високий рівень науковості викладання навчального матеріалу при дотриманні Державного освітнього стандарту;
- дотримуватися високого естетичного рівня класних та позакласних занять з мови та літератури, високого рівня пізнавальних інтересів та мотивації навчання, орієнтації на класичні зразки, творчу діяльність дітей, зв'язок мовних занять з іншими предметами;
- планувати та проводити уроки різних типів;
- використовувати набуті знання, уміння, способи діяльності та інформаційну грамотність для формування власних можливих варіантів дій, прийняття рішень, застосування нових форм взаємодії між вчителем і учнем.

3.Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть володіти **знаннями про:**

- мету і завдання розділів дисципліни «Методика навчання української мови», їх зміст, основні теоретичні засади, зв'язок їх з науковими положеннями педагогіки, психології, мовознавства чи літературознавства та шкільною програмою з рідної мови;
- вимоги шкільної програми за кожним з розділів та зміст навчального матеріалу в шкільних підручниках 1 – 4 класів;
- структуру курсу методики, спрямування кожного з розділів.
- методи і прийоми навчання грамоти;
- прийоми аналізу та синтезу відповідно до трьох етапів букварного періоду навчання грамоти.
- методику роботи над розвитком мовлення учнів.
- методику роботи над елементами лексикології;
- методику організації та проведення уроків, спрямованих на розвиток монологічного та діалогічного мовлення дітей;
- методику роботи над словосполученням, реченням, текстом;
- методику роботи над переказами;
- методику роботи над фонетикою у тісному зв'язку з орфоepією та графікою;
- методику роботи над морфемною будовою слова;
- методику вивчення частин мови;
- методику вивчення синтаксису;
- методику вивчення орфографії;
- методику класного і позакласного читання;
- особливості роботи над художніми творами;
- проведення узагальнюючих уроків читання;
- планування уроків з навчання грамоти, граматики, читання.

умітимуть:

- характеризувати науково обґрунтовані і підтверджені досвідом принципи, методи і прийоми мовних явищ;
- орієнтуватися у методах та прийомах навчання грамоти, оптимально поєднуючи їх для досягнення поставленої мети у роботі з дітьми;
- формувати поняття про звуки мовлення, склад слова, наголос, речення, висловлювання;
- застосовувати прийоми звукового аналізу та синтезу;
- правильно формувати тему і мету уроків з рідної мови та читання;
- оптимально поєднувати прийоми роботи для удосконалення техніки читання школярів;
- співвідносити зміст навчання з програмними вимогами загальноосвітньої школи щодо розвитку мовлення молодших школярів;
- володіти прийомами розкриття лексичного значення слів;
- добирати тексти для переказу згідно до вимог програми;

- проводити колективну, індивідуальну, групову форми навчання у роботі над вивченням елементів фонетики у взаємозв'язку з орфоепією та графікою;
- пояснювати роль морфеми у вираженні лексичного та граматичного значення слів;
- виявляти труднощі в засвоєнні граматичних понять;
- керуватися лінійно-концентричним принципом у вивченні частин мови за програмою початкової школи;
- забезпечувати розуміння учнями повного та часткового морфологічного розбору;
- виробляти та закріплювати в учнів елементарні пунктуаційні навички;
- створювати проблемні ситуації на матеріалі орфографічних тем;
- складати плани-конспекти уроків з рідної мови та читання;
- використовувати на уроках класного читання ефективні прийоми роботи, спрямовані на удосконалення виразності, правильності, свідомості, темпу читання;
- розвивати пізнавальний інтерес і творчі здібності учнів;
- аналізувати зображувальні засоби та особливості мови персонажів у єдності з розкриттям змісту та оцінкою поведінки героїв;
- будувати питання для літературної вікторини, спрямовані на удосконалення вміння зіставляти, порівнювати, знаходити причинові зв'язки між описуваними подіями.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин							
	Усього	Аудиторна:						Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Підсумковий	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ								
Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах як окрема навчальна дисципліна	4	2						2
Тема 2. Методика навчання грамоти	14	2		4	2	2		4
Тема 3. Методика розвитку мовлення молодших школярів. Зв'язне мовлення. Перекази. Твори	8	2		2		2		2
Тема 4. Методика проведення уроків української мови в початковій школі	6	2	2					2
Модульний контроль	2						2	
Разом	34	8	2	6	2	4	2	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ВИВЧЕННЯМ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, МОРФЕМНОЇ БУДОВИ СЛОВА, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ, СИНТАКСИСУ								
Тема 1. Методика роботи над лексикою	8	2		2		2		2
Тема 2. Вивчення елементів фонетики, графіки та орфоепії	11	2			2	2		5
Тема 3. Методика роботи над синтаксисом	12	2		2		2		6
Тема 4. Методика вивчення морфемної будови	8	2	2	2				2
Модульний контроль	2						2	
Разом	41	8	2	6	2	6	2	15
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО І ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ								
Тема 1. Методика літературного читання. Методика класного читання	20	4	2	4	2	2		6
Тема 2. Методика позакласного читання	6	2				2		2
Модульний контроль	2						2	
Разом	28	6	2	4	2	4	2	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ ТА ОРФОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ								
Тема 1. Методика вивчення орфографії	12	2	2	2		2		4
Тема 2. Методика вивчення елементів граматики (частини мови).	18	2	2	2	2	2		8
Модульний контроль	2						2	
Разом	32	4	4	4	2	4	2	12

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ.

Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах як окрема навчальна дисципліна.

Предмет і завдання курсу. Основні розділи курсу, їхня зумовленість змістом, завдання рідної мови як навчальної дисципліни в системі занять у початкових класах. Зв'язок методики викладання української мови в початкових класах з іншими науками. Наукові основи побудови курсу методики викладання української мови в початкових класах. Джерела вивчення курсу методики викладання української мови в початкових класах. Основна література, її структурні компоненти, відомості про авторів, цільове призначення. Діючі підручники для початкової школи. Альтернативні підручники (спільні та відмінні підходи вчених до побудови підручників).

Основні поняття: методика, методи, прийоми, підручники для початкової школи, державний стандарт.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 5, 6, 8, 9.

Тема 2. Методика навчання грамоти.

Принципи побудови підручників з навчання грамоти. Звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти, розроблений К. Д. Ушинським. Цінність методу, основні прийоми аналізу та синтезу. Удосконалення методу послідовниками К. Д. Ушинського. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. Основні періоди та етапи навчання грамоти за звуковим аналітико-синтетичним методом. Особливості добукварного періоду навчання грамоти, його основні завдання. Структура і методика уроків читання у букварний період. Особливості уроків читання і письма в післябукварний період.

Основні поняття: методи навчання грамоти, основні періоди і етапи навчання грамоти, структури уроків читання і письма, читання і письмо як види мовленнєвої діяльності першокласників.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 5, 6, 8, 9.

Тема 3. Методика розвитку мовлення молодших школярів. Зв'язне мовлення. Перекази. Твори.

Програмні вимоги до розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. З історії методів розвитку зв'язного мовлення. Основні напрями розвитку мовлення в початковій школі. Усне і писемне мовлення. Їхні спільні та відмінні риси. Основні методи і прийоми формування в учнів елементарних уявлень про мову, виникнення мови, існування інших мов світу. Психолінгвістика як основа методики розвитку зв'язного мовлення. Загальне поняття про зв'язне мовлення. Переказ – складова частина розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Класифікація переказів. Методика поетапної підготовки до усного та письмового переказу. Шляхи

підвищення самостійності та творчої активності учнів у роботі над переказами. Норми оцінювання переказу. Твір – складова система розвитку мовлення. Класифікація творів. Методика роботи над побудовою твору. Методика підготовки учнів до написання твору. Методика аналізу учнівських творів. Мовні помилки та шляхи їхнього подолання.

Основні поняття: розвиток мовлення, перекази, твори.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 5, 6, 8, 9.

Тема 4. Методика проведення уроків української мови в початковій школі.

Державний стандарт початкової освіти. Лінгводидактична основа методики навчання молодших школярів рідної мови з урахуванням взаємозв'язку всіх її аспектів. Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах. Проблемний підхід до вивчення мови в початкових класах. Принципи навчання української мови. Класифікація методів навчання. Урок як основна форма навчально-виховного процесу. Вимоги до сучасного уроку української мови.

Основні поняття: урок, вимоги до сучасного уроку, методи і прийоми вивчення мови.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 5, 6, 8, 9.

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ВИВЧЕННЯМ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, МОРФЕМНОЇ БУДОВИ СЛОВА, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ, СИНТАКСИСУ.

Тема 1. Методика роботи над лексикою.

Лінгводидактична основи формування україномовної особистості молодшого школяра. Джерела збагачення словникового запасу учнів. Система роботи над синонімами, антонімами, омонімами, багатозначними словами. Види вправ для усвідомлення та методика їхнього проведення. Методика підготовки учнів до усвідомлення походження різних груп лексики. Види етимологічних вправ, їхнє значення, дидактичне спрямування, методика проведення. Елементи фразеології в навчанні рідної мови. Методика організації та проведення уроків, спрямованих на розвиток монологічного та діалогічного мовлення дітей.

Основні поняття: основні принципи опрацювання лексичних тем, види вправ із лексики, методика лексичного розбору.

Основна: 1, 3.

Додаткова: 3, 4, 7, 8.

Тема 2. Вивчення елементів фонетики, графіки та орфоєпії.

Обсяг знань з фонетики та графіки для першокласників у період навчання грамоти. Методика повторення, поглиблення, узагальнення й систематизації фонетичних знань. Методика формування орфоєпічних знань на основі фонетики і графіки.

Основні поняття: методика ознайомлення з особливостями голосних і приголосних звуків.

Основна: 1, 3.

Додаткова: 3, 4, 7, 8.

Тема 3. Методика роботи над синтаксисом.

Значення знань із синтаксису в початкових класах. Речення як основна мовленнєва одиниця, складова зв'язного тексту. Вивчення типів речень за метою висловлювання та інтонацією. Робота над засвоєнням поняття «основа речення», «головні члени речення». Робота над засвоєнням синтаксичного зв'язку між членами речення. Вивчення однорідних членів речення. Ознайомлення зі складним реченням. Види вправ із синтаксису і пунктуації. Прийоми формування стилістичних умінь і навичок у практичній мовленнєвій діяльності молодших школярів

Основні поняття: методика роботи над елементами синтаксису, основа речення, головні члени речення, робота над вивченням пунктуації.

Основна: 1, 3.

Додаткова: 3, 4, 7, 8.

Тема 4. Методика вивчення морфемної будови.

Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова. Методика розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, спільнокореневі слова. Методика морфемного розбору слів, зв'язок із звуко-буквеним, орфографічним і словотворчим аналізом.

Основні поняття: методика вивчення морфемної будови, прийоми виділення в слові значущих частин.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 3.

Додаткова: 3, 4, 7, 8.

Змістовий модуль 3. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО І ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ.

Тема 1. Методика літературного читання. Методика класного читання

Читання як навчальний предмет, його завдання. Освітнє і виховне значення уроків читання. Завдання уроків класного читання. Види читання. Способи читання. Якості читання: свідоме, правильне, швидке, виразне. Уроки ознайомлення з новим твором. Встановлення ідейного змісту твору. Особливості вивчення творів різних жанрів. Методика опрацювання оповідань. Особливості роботи над казкою. Особливості роботи над байкою.

Особливості роботи над віршем. Особливості роботи над науково-пізнавальними статтями. Робота над малими фольклорними жанрами.

Основні поняття: читання, завдання, види, способи і якості читання.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2.

Додаткова: 9, 10.

Тема 2. Методика позакласного читання.

Позакласне читання як різновид предмета читання. Мета і завдання позакласного читання. Зв'язок позакласного читання з класним. Урок позакласного читання – основна форма керівництва самостійним дитячим читанням. Основний метод формування учнів-читачів. Підготовчий етап навчання. Уроки позакласного читання на початковому і основному етапах читання.

Основні поняття: позакласне читання, самостійне читання.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2.

Додаткова: 9, 10.

Змістовий модуль 4. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ ТА ОРФОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ.

Тема 1. Методика вивчення орфографії.

Соціальне значення оволодіння орфографією рідної мови. З історії розвитку методики навчання орфографії. Аналіз лінгвістичної природи орфограм. Опора методики навчання орфографії на принцип українського правопису. Дидактичні умови успішного засвоєння орфографії. Види орфографічних вправ, їхнє значення у формуванні правописних навичок школярів. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма. Основні типи орфографічних помилок учнів на різних етапах навчання. Причини помилок, способи їхнього попередження.

Основні поняття: орфограма, види орфограм, орфографічна грамотність, правила правопису.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2.

Додаткова: 3, 4, 7, 8, 9.

Тема 2. Методика вивчення елементів граматики. Методика вивчення частин мови.

Система вивчення іменника. Система вивчення прикметника. Система вивчення дієслова. Система вивчення займенника. Система вивчення прислівника. Система вивчення числівника. Система вивчення прийменника. Система вивчення сполучника. Службові слова та їх методика вивчення.

Основні поняття: граMATика: морфологія, частини мови: іменник, прикметник, дієслово, займенник, прислівник, числівник, сполучник, службові слова.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2.

Додаткова: 3, 4, 7, 8, 9.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	3	3	2	2
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	2	2	2	2
3. Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	2	2
3. Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	1	10	1	10
4. Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
5. Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	2	10	2	10
6. Лабораторна робота	10	1	10	1	10	1	10	1	10
7. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			93		93		71		71
Максимальна кількість балів					328				
Розрахунок коефіцієнта					5,5				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука (2 год.)

- Ознайомитися та занотувати тезисно Державний стандарт початкової освіти від 21.02.2018 р. (ключові компетентності, мовно-літературна освітня галузь, мета мовно-літературної освітньої галузі, вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти).

Тема 2. Методика навчання грамоти (4 год.)

- Розробіть одну вправу ігрового характеру на звуковий аналіз і звуковий синтез. Побудуйте звукові моделі 10 слів.
- Підготуйте опорні таблиці: звуко-буквеного аналізу, складу, наголосу, схеми речення.

Тема 3. Методика розвитку мовлення. Зв'язне мовлення. Перекази. Твори (2 год.)

- Проаналізуйте вимоги мовленнєвої лінії програми в контексті розвитку мовлення молодших школярів.

- Зареєструватися та виконати дистанційно 1 модуль онлайн-курсу EdEra.

Тема 4. Методика проведення уроків української мови (2 год.)

- Проаналізуйте структуру наступних уроків :
 - Урок засвоєння нових знань;
 - Урок осмислення знань, формування на їх основі умінь і навичок;
 - Урок перевірки знань, умінь і навичок;
 - Урок узагальнення та систематизації знань.

Змістовий модуль 2.

Тема 1. Методика роботи над лексикою (2 год.)

- Підібрати різні групи лексики та проілюструвати їх, запропонувавши різноманітні види етимологічних вправ.

Тема 2. Вивчення елементів фонетики, графіки та орфоепії (5 год.)

- Проілюструйте на прикладах, розрізну абетку, добираючи різні ілюстрації.
- Опрацюйте словникові слова в підручниках з української мови, запропонуйте прийоми роботи над запам'ятовуванням слів з правильним наголосом.

Тема 3. Методика роботи над синтаксисом (6 год.)

- Обґрунтуйте доцільність розміщення вправ у підручнику «Рідна мова» для 4 класу під час вивчення теми «Однорідні члени речення».
- Доберіть 2 - 3 ускладнені однорідними членами і звертаннями речення, розберіть їх за схемою аналізу для початкових класів.
- Розробіть види вправ з реченнями. Типові помилки у будові речень, шляхи запобігання їх.

Тема 4. Методика вивчення морфемної будови слова (2 год.)

- Охарактеризуйте систему вивчення морфемної будови слова в початковій школі, проілюструйте їх прикладами.

Змістовий модуль 3.

Тема 9. Методика класного читання (6 год.)

- Укладіть перелік художніх творів для виразного читання.
- Доберіть систему вправ щодо вироблення кута зору.
- Розкрийте види самостійної роботи, методику їх організації на уроках читання, письма за технологією «Щоденні 5».

Тема 10. Методика позакласного читання (2 год.)

- Складіть списки дитячих книжок, які ви запропонуєте учням для позакласного читання. Виготовте книжку-саморобку із творчими завданнями (окремо для кожного класу).
- Складіть рекомендаційних списки, картки-анотацій на прочитані книги, винесені для позакласного читання.
- Створіть читацьке портфоліо.

Змістовий модуль 4.

Тема 11. Методика вивчення орфографії (4 год.)

- Підберіть тексти для різних видів диктантів.
- Розробіть орфографічні тренажери для (2 – 4 класів).

Тема 12. Методика вивчення елементів граматики (8 год.)

- Побудуйте фрагменти уроків на ознайомлення учнів з іменником, прикметником, дієсловом, займенником, прислівником, числівником.
- Підберіть лінгвістичні ігри до вивчення частин мови.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

<i>Максимальна кількість балів - 25</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, з додатковим практичним завданням.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування — 26 балів: завдання з однією правильною відповіддю — 1 бал (всього 15 балів); завдання на доповнення твердження — 1 бал (всього 3 бали); завдання на встановлення правильної послідовності — 2 бали (всього 6 балів); завдання на встановлення відповідності — 1 бал (всього 2 бали). Практичне завдання (розробка фрагменту уроку) — 14 балів.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Методика навчання української мови як наука.
2. Принципи та методи навчання української мови.
3. Дидактичні засоби навчання української мови.
4. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з рідної мови.
5. Психологічні та лінгвістичні засади методики навчання грамоти.
6. Короткий огляд історії методів навчання грамоти.

7. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.

8. Добукварний період навчання грамоти його специфіка завдання і методика реалізації програмових вимог.

9. Букварний період його структура, зміст і методи роботи з учнями.

10. Особливості післябукварного періоду навчання грамоти.

11. Буквар – перша навчальна книга з навчання грамоти. Аналіз букваря.

12. Лінгвістичні засади формування у молодших школярів понять про мову і мовлення.

13. Лінгводидактичні аспекти навчання мови у початковій школі.

14. Формування мовленнєвої компетентності в учнів початкової школи.

15. Культура мовлення та етики мовного спілкування молодшого школяра.

16. Особливості вивчення голосних і приголосних звуків, специфіка формування в учнів поняття про голосні звуки і способи їх позначення буквами.

17. Особливості вивчення приголосних звуків (тверді та м'які, способи їх позначення на письмі; дзвінки та глухі приголосні).

18. Звуковий та звуко-буквений аналізи як найефективніші прийоми навчання грамотного письма.

19. Завдання вивчення лексикології в початковій школі.

20. Наукові засади методики навчання елементів лексикології.

21. Види вправ із лексики.

22. Методика роботи з багатозначними словами, переносним значенням слів.

23. Методика роботи над синонімами, антонімами, явищами омонімії.

24. Методика роботи з фразеологізмами у навчанні рідної мови.

25. Словникова робота в початковій школі.

26. Методика роботи з діалектною лексикою.

27. Завдання та етапи вивчення морфемної будови слова.

28. Пропедевтика словотворчої роботи в 1 - 2 класах.

29. Особливості засвоєння молодшими школярами понять із галузі морфеміки і словотвору.

30. Методика вивчення частин мови. Методика вивчення іменника.

31. Методика вивчення прикметника.
32. Методика вивчення займенника.
33. Методика вивчення дієслова.
34. Методика вивчення прислівника, числівника.
35. Методика ознайомлення зі службовими словами.
36. Орфографія як предмет вивчення: лінгвістична природа написань.
37. Психологічні основи методики навчання орфографії.
38. Види орфографічних вправ та методика їх проведення.
39. Початкові уявлення про речення і його будову.
40. Робота над засвоєнням понять «основа речення», «головні члени речення», над встановленням синтаксичного зв'язку між членами речення.
41. Особливості вивчення однорідних членів речення.
42. Ознайомлення зі складним реченням у початковій школі.
43. Види вправ із синтаксису і пунктуації.
44. Формування уявлень про текст в учнів початкової школи.
45. Методика роботи над текстом у 1 – 2 класах.
46. Методика роботи над текстом у 3 – 4 класах.
47. Види переказів і методика роботи над ними.
48. Методика роботи над усним і письмовим твором.
49. Літературне читання як навчальний предмет, його завдання і структура.
50. Класифікація уроків класного читання.
51. Методика вироблення в учнів навичок правильного та швидкого читання.
52. Вироблення у молодших школярів навичок виразного читання.
53. Методика опрацювання оповідання, науково-пізнавальної статті у початковій школі.
54. Методика опрацювання казок.
55. Методика вивчення байок.
56. Методика опрацювання віршів.
57. Особливості методичної роботи над загадками, скоромовками, приказками, прислів'ями.

58. Зміст, значення та специфіка уроків позакласного читання на підготовчому етапі.

59. Зміст, значення та специфіка уроків позакласного читання на основному етапі.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі»

Разом: 75 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 12 год., лабораторні заняття – 4 год., самостійна робота – 25 год., індивідуальна робота – 10 год., модульний контроль – 4 год.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Лабораторна робота	Семінарське заняття	Індивідуальні	МКР
Модуль 1. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ						
1	Методика української мови в початкових класах як окрема навчальна дисципліна				З досвіду викладання української мови в початковій школі	
2 - 4	Методика навчання грамоти	Аналіз Букваря Особливості уроків навчання грамоти	Спостереження уроків навчання грамоти			
5	Методика розвитку мовлення молодших школярів. Зв'язне мовлення	Особливості уроків розвитку мовлення			Нестандартні форми організації навчального процесу	
6 - 7	Методика проведення уроків української мови в початковій школі			Типологія уроків української мови в початковій школі		
8						МКР
Модуль 2. МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ВИВЧЕННЯМ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, МОРФЕМНОЇ БУДОВИ СЛОВА, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ, СИНТАКСИСУ						
9	Методика роботи над лексиною	Організація вивчення лексикології в початковій школі			Формування творчих здібностей учнів засобами мови	
10	Вивчення елементів фонетики, графіки та орфоєпії		Спостереження уроків вивчення фонетики		Позакласна робота з української мови	
11	Методика роботи над синтаксисом	Вивчення елементів синтаксису			Інноваційні форми проведення уроків	
12 - 14	Методика вивчення морфемної будови	Робота над значущими частинами слова		Словотворча робота на уроках рідної мови		
15						МКР

Навчально-методична карта дисципліни “Методика навчання української мови в початкових класах”

Разом: 60 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 6 год., практичні заняття – 8 год., лабораторні заняття – 4 год., індивідуальна робота – 8 год., самостійна робота – 20 год., модульний контроль знань – 4 год.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Лабораторна робота	Семінарське заняття	Індивідуальні	МКР
Модуль 3. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО І ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ						
20	Методика літературного читання	Проведення уроків літературного читання		Освітні технології: самостійне читання	Особливості застосуванні інтерактивних технологій на уроках літературного читання	
22 - 24	Методика класного читання	Уроки узагальнення знань	Спостереження уроку читання			
25	Методика позакласного читання					Роль міжпредметних зв'язків на уроках позакласного читання
26						МКР
Модуль 4. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ ТА ОРФОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ						
27 - 28	Методика вивчення орфографії	Добір і аналіз системи орфографічних вправ		Орфографічні та пунктуаційні помилки. Робота над ними	Словникова робота на уроках української мови	
29	Методика вивчення граматики	Методика вивчення самостійних частин мови, службових слів	Спостереження уроків роботи над частинами мови	Методика вивчення частин мови	Інноваційні технології вивчення морфології	
30						МКР

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 364 с.

2. Методика викладання української мови: Навч. посібник / С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко та ін.; За ред. С. І. Дорошенка. – 2-е вид., перероб. і допов. – К. : Вища шк., 1992. – 398 с.

3. Типові освітні програми. 1 - 2 класи. Нова українська школа + Закон України "Про Освіту" + Державний стандарт початкової освіти / О. Я. Савченко, Р. Б. Шияна. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018. – 240 с.

ДОПОМІЖНА

1. Вашуленко М. С. Буквар : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. (у 2-х частинах) Ч. 1. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018. – 112 с.

2. Вашуленко М. С. Буквар : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. (у 2-х частинах) Ч. 2. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018. – 112 с.

3. Вашуленко М. С. Українська мова: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М. С. Вашуленко, С. Г. Дубовик, О. І. Мельничайко / за ред. М. С. Вашуленка. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2015. – 192 с.

4. Захарійчук М. Д. Українська мова: підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М. Д. Захарійчук, А. І. Мовчун. – К. : Грамота, 2013. – 176 с.

5. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: У 2-х частинах : Частина 1. підруч. для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти / М. Д. Захарійчук. – К. : Грамота, 2018. – 112 с.

6. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: У 2-х частинах : Частина 2. підруч. для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти / М. Д. Захарійчук. – К. : Грамота, 2018. – 112 с.

7. Заяць Я. М. Уроки рідної мови. 2 клас: Посіб. для вчителя. / Я. М. Заяць, Л. В. Вартабедян, О. П. Онишків. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 296 с.

8. Коваль Г. П. Методика викладання української мови: навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів спеціальності «Педагогіка і методика початкового навчання» / Г. П. Коваль, Н. І. Деркач, М. М. Наумчук. – Тернопіль : Астон, 2008. – 288 с.

9. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Н. М. Бібік— К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.

10. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах / О. Я. Савченко. – К. : Освіта, 2007. – 334 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/> - Державний стандарт початкової освіти

2. <http://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> - Типові освітні програми для 1 – 2 класів НУШ

3. <http://yakistosviti.com.ua/uk/Navchannia-gramoti> - навчання грамоти М. С. Вашуленко та ін.

4. <https://lib.imzo.gov.ua/xmlui/handle/123456789/324> – книги Захарійчук М. Д.